הגמרא מביאה מעשה נוסף שבו גם רב נמנע מלהוציא בשורה רעה מפיו: **רַב בַּר אֲחוּהּ דְּרַבִּי חִיָּיא וּבַר אֲחָתֵיהּ** – רב היה בנו של אייבו שהיה אחיו של רבי חייא מן האב, וכן היה בנה של אימא שהיתה אחותו של רבי חייא מן האם. **כִּי סְלִיק לְהָתָם** – כשעלה רב מבבל לארץ ישראל, **אָמַר לֵיהּ** – שאל אותו רבי חייא שישב בארץ ישראל, האם אביך **אֵיבוּ קָיֵים** – עודנו בחיים. **אָמַר לֵיהּ** – השיבו רב בשאלה, האם **אִימָּא קַיְימָא** – כלומר, עד שאתה שואלני האם אבי קיים, שאל אותי האם אמי קיימת. ומתוך כך הבין רבי חייא, שאחיו אייבו נפטר. שוב **אָמַר לֵיהּ** רבי חייא, האם **אִימָּא קַיְימָא. וְאָמַר לֵיהּ** רב, וכי כבר השבתי לך על שאלתך הקודמת האם **אֵיבוּ קָיֵים**. ומתוך כך הבין רבי חייא שגם אמו של רב נפטרה. **אָמַר לֵיהּ** רבי חייא **לְשַׁמְעָיהּ** [–לשמשו], **חֲלוֹץ לִי מְנָעַלַי** כמנהג אבילות, **וְהוֹלִיךְ** את **כֵּלַי** [–בגדי] **אַחֲרַי לְבֵית הַמֶּרְחָץ**, כי ברצוני ללכת לרחוץ שם. ובסמוך יבואר מדוע אמר כן.

הגמרא מוכיחה מהנהגת רבי חייא כמה הלכות בדיני אבילות: **שְׁמַע מִינָּהּ תְּלַת** – יש להוכיח מכאן שלש הלכות: **א. שְׁמַע מִינָּהּ** מכך שאמר לשמשו לחלוץ מנעליו, שגם **אֲבֵל** על שמועה רחוקה [שהגיעה לאזניו רק לאחר שלשים יום ממיתת קרובו] **אָסוּר בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל. ב. וּשְׁמַע מִינָּהּ** מכך שאמר לשמשו שיוליך את כליו לבית המרחץ, שאבילות על **שְׁמוּעָה רְחוֹקָה אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא יוֹם אֶחָד** בלבד. **ג. וּשְׁמַע מִינָּהּ** שמקצת **הַיּוֹם כְּכוּלּוֹ**, ודי באבילות של מקצת אותו היום. ומשום כן הלך רבי חייא לבית המרחץ מיד ולא המתין עד למחר, כדי להורות הלכה לתלמידים, שאבילות על שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא שעה קלה בלבד.

הגמרא מביאה מעשה שבו עמדו על מוצאו של אדם מתוך דבריו: **הֲהוּא** אדם **דְּאָמַר** תמיד **'דּוּנוּ דִּינִי'** – שבכל משא ומתן שהיה לו עם הבריות היה אומר לבעל דינו בא עמי לבית דין, ולא היה נשמע לשום אדם אלא לדיינים בלבד. **אָמְרֵי** הבריות, **שְׁמַע מִינָּהּ** שאדם זה **מִשבט דָּן קָאָתֵי** [–הוא בא], משום **דִּכְתִיב** (בראשית מט טז) בברכת יעקב קודם מותו לדן, **'דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל'**.

הגמרא מביאה מעשה נוסף כעין זה: **הֲהוּא** אדם **דַּהֲוָה קָא אָזֵיל וְאָמַר** – שהיה הולך תמיד ואומר, **אֲבִיךְ יָמָּא אִסְכִּינְי בִּירְאתָא** – אילו הייתי מקים לי ארמון הייתי מקימו על חוף הים, ותמיד היה משתבח בחוף הים. **בָּרְקוּ וְאַשְׁכְּחוּהוּ** [–ומצאו] דְּאדם זה **מִשבט זְבוּלֻן קָאָתֵי** [–הוא בא], משום **דִּכְתִיב** בברכת יעקב קודם מותו לזבולון (שם מט יג), **'זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן'**.

הגמרא חוזרת לדון בדין בדיקת חמץ השנוי במשנתנו. מקשה הגמרא: **וְהָשְׁתָּא דְּקָיְימָא לָן** – ועתה לאחר שנתברר לנו, **דִּלְכוּלֵי עָלְמָא אוֹר אוֹרְתָא הוּא** – שלדברי הכל 'אור' הוא לילה, ובודקים את החמץ בליל ארבעה עשר בניסן, **מִכְּדֵי** [–הרי] **בֵּין לְרַבִּי מֵאִיר** שנחלקו במשנה להלן (יא:) **מֵאֵיזוֹ שָׁעָה עשו חכמים** הרחקה לאיסור חמץ ביום ארבעה עשר, מכל מקום לדברי הכל **הַחָמֵץ אֵינוֹ אָסוּר** מן התורה וחייב בהשבתה **אֶלָּא מִסּוֹף שֵׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעְלָה** של יום זה. **וְאִם כֵּן נִבְדּוֹק** את החמץ **בְּשֵׁית** – בתחילת השעה הששית, ולכשיגיע זמן איסורו בסוף שעה זו יבערנו, ומדוע יש לבודקו בליל ארבעה עשר. מחזקת הגמרא את קושייתה: **וְכִי תֵּימָא** [–ואם תאמר] שיש להקדים את הבדיקה לליל י"ד משום **שְׁזִירִין מַקְדִּימִין לְמִצְוֹת**, הלא משום כך די **שִׁנְבְּדוֹק מִצַּפְרָא** – בבוקר יום ארבעה עשר. **דִּכְתִיב** – שהרי נאמר במצות מילה (ויקרא יב ג), **'וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ'**, **וְתַנְיָא** – ושנינו בברייתא, **כָּל הַיּוֹם** השמיני **כּוּלּוֹ כָּשֵׁר לְמִצוֹת מִילָה, אֶלָּא שֶׁמִּכֹּל מקום הַזְּרִיזִין מַקְדִּימִים** וממהרים **לְקַיֵּים הַמִּצוֹת**, ומלין בתחילת היום. **שֶׁכֵּן נֶאֱמַר** בפרשת העקידה (בראשית כב ג) **'וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר'**, שהזדרז אברהם כדי להקדים לקיים את מצות ה' ולהקריב את יצחק בנו לעולה, ואף שהזדרז לצאת בעלות השחר קודם נץ החמה, מכל מקום לא הקדים לצאת בלילה. הרי שמצינו במילה ובהשכמת אברהם שזריזות אינה אלא מהבוקר.

הגמרא מתרצת את קושייתה, מדוע יש לבדוק בליל י"ד: **אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק**, תיקנו חכמים לבדוק את החמץ **בַּלילה** משום שהיא **שָׁעָה שֶׁבְּנֵי אָדָם מְצוּיִין בְּבָתֵּיהֶם**, אבל ביום רוב בני אדם אינם מצויים בבתיהם, ויש לחשוש שמא יתרשלו ולא יבדקו. **וְכֵן** משום שבלילה **אוֹר הַנֵּר יָפֶה לִבְדִיקָה**, אבל ביום אין ניכר אורו, והבדיקה צריכה להיעשות דווקא לאור הנר ולא לאור החמה, כמבואר להלן (ז:).

הגמרא מביאה דין שנקבע מחמת תקנה זו: **אָמַר אַבַּיֵי, הֵילְכָךְ** – מאחר שתיקנו לבדוק את החמץ בליל ארבעה עשר משום הטעם האמור, ולא משום זריזות בעלמא, **הָאי צוּרְבָּא מֵרַבָּנָן לָא לִפְתַח בְּעֵידְנֵיהּ** – תלמיד חכם לא יתחיל בלימודו הקבוע לשעה זו, **בְּאוֹרְתָא דְּתַלְיֵיסַר דְּנָנְהֵי אַרְבֵּסַר** – בליל מוצאי שלשה עשר שהוא אור לארבעה עשר, עד שיבדוק. **דִּלְמָא מָשְׁכָא לֵיהּ שְׁמָעֲתֵיהּ** – שמא ימשך אחר לימודו וישכח לבדוק בלילה, **וְאָתֵי לְאִמְנוּעֵי מִמְּצָוָה** – ויבוא להימנע מקיום מצוה זו כהלכתה.

הגמרא מביאה ספק בדין בית מושכר לענין חיוב בדיקה: **בָּעוּ מִינֵּיהּ** – שאלו בני הישיבה **מֵרַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר** בניסן, **עַל מִי הטילו חכמים לִבְדּוֹק** את הבית מחמץ. האם הטילו **עַל הַמַּשְׁכִּיר לִבְדּוֹק** משום **דַּחֲמִירָא דִּידֵיהּ הוּא** – שהחמץ הנמצא בבית הוא שלו, שהרי עד עתה הוא גר בבית. **אוֹ דִלְמָא, הטילו עַל הַשּׂוֹכֵר לִבְדּוֹק** את הבית, משום **דְּאִיסּוּרָא בִּרְשׁוּתֵיהּ קָאֵי** – שהחמץ נמצא ברשותו, שכן עתה הבית שלו.

הגמרא מבקשת לפשוט ספק זה מחיוב מזוזה: **תָּא שְׁמַע** – בא ושמע ראיה לפשוט את הספק ממה ששנינו בברייתא, **הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ, עַל הַשּׂוֹכֵר לַעֲשׂוֹת לוֹ מְזוּזָה**. הרי לנו שחיוב מצוות הבית מוטל על השוכר ולא על המשכיר, ואם כן יש לחייב את השוכר גם במצות בדיקה. דוחה הגמרא: **הָתָם** במזוזה **הָא אָמַר רַב מָשַׁרְשִׁיָא, מְזוּזָה חוֹבַת הַדָּר הִיא** ולא חובת הבית, ועל כן השוכר חייב בה ולא המשכיר. אבל **הָכָא** בבדיקת חמץ שאינה אלא מדרבנן, עדיין יש להסתפק **מַאי** דינה. על מי הטילו חכמים את טורח הבדיקה, האם על המשכיר משום שהחמץ שלו, או שמא על השוכר משום שהוא נחשב לבעל הבית לענין הבדיקה.

הגמרא מביאה את הכרעת ההלכה בספק זה: **אָמַר לֵיהּ רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, תְּנִינָא** – שנינו בברייתא, **הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ, אם עַד שֶׁלֹּא מָסַר לוֹ** המשכיר לשוכר את **מַפְתְּחוֹת** הבית בכדי להקנותו לו כבר **חָל** [–נכנס] ליל **אַרְבָּעָה עָשָׂר, עַל הַמַּשְׁכִּיר לִבְדּוֹק** את החמץ, ואפילו שמסר לו את המפתחות ביום י"ד, שכן כבר התחייב בבדיקה בתחילת הלילה קודם שחלה השכירות, ולאחר שנתחייב שוב אין פוקע חיובו. **וְאִם מָשְׁמָסַר** [–לאחר שמסר] **לוֹ** את **הַמַּפְתְּחוֹת חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר**, וקנין השכירות היה בי"ג בניסן, **עַל הַשּׂוֹכֵר לִבְדּוֹק** את החמץ. שכן חיוב הבדיקה חל על בעל הבית, ומאחר שבשעת חלות החיוב כבר נקנה הבית לשוכר, נמצא שמעולם לא חל חיוב על המשכיר אלא על השוכר.

הגמרא מביאה ספק נוסף בדין בדיקת בית מושכר: **בָּעוּ מִינֵּיהּ מֵרַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר** בניסן בשחרית, האם **חֲזָקָתוֹ בָּדוּק**, שמאחר שהמשכיר חייב בבדיקתו כמבואר לעיל, יכול השוכר לסמוך על כך שהמשכיר קיים את מצות חכמים. **אוֹ** שמא **אֵין חֲזָקָתוֹ בָּדוּק**, ועל השוכר לבודקו. שואלת הגמרא: **לְמַאי נָפְקָא מִינָּהּ** האם הבית בחזקת בדוק או לא, **לִישַׁיְּלֵיהּ** – הלא יכול השוכר לשאול את המשכיר האם בדק או לא. משיבה הגמרא: הספק הוא באופן **דְּלֵיתֵיהּ לְהָאי דְּלִשַׁיְּלֵיהּ** – שהמשכיר אינו נמצא לפנינו בכדי שנשאלנו, **לְאַטְרוּחֵי לְהָאי מַאי** – האם יש להטריח את השוכר לבדוק מספק או לא.

פושטת הגמרא: **אָמַר לֵיהּ רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, תְּנִיתוּהָ** – שנינו בברייתא, **הַכֹּל נֶאֱמָנִים** להעיד ביום י"ד **עַל בִּיעוּר חָמֵץ** – שהבעלים בדקו בליל אמש את החמץ, **אֲפִילּוּ נָשִׁים, וַאֲפִילּוּ עֲבָדִים, וַאֲפִילּוּ קְטַנִּים**. ומוכיח רב נחמן בר יצחק: **מַאי טַעֲמָא מְהֵימְנִי** כל אלו להעיד על בדיקת החמץ וביעורו, והרי אינם בני עדות,

וכי לָאו נאמנים הם מִשּׁוּם דְּחֶזְקָתוֹ של הבית שהוא בָּדוּק, ומשום דְּקָסָבַר התנא של הברייתא, שהַכֹּל חֲבֵרִים הֵם אֵצֶל בְּדִיקַת חָמֵץ. ואפילו עם הארץ שחשוד על המעשרות, מכל מקום לענין בדיקה הוא נחשב לחבר, ובכל דבר שהוא מוחזק בו כחבר סומכים עליו שקיים את מצותו לפני שעבר זמנה, כשם שסומכים על חבר לענין מעשרות. דְּתַנְיָא, חָבֵר הנאמן על המעשרות שֶׁמֵּת, וְהִנִּיחַ מְגוּרָה [–גורן] מְלֵאָה פֵּרוֹת, אֲפִילּוּ חֵן בְּנֵי יוֹמָן – שבאותו יום נתמרחו בגורן ונתחייבו במעשר, חֲבֵרִי הֵן בְּחֶזְקַת מְתוּקָנִים, לפי שאין חבר מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן. והוא הדין בכל אדם לענין בדיקת חמץ, שאינו חשוד שלא בדק בזמנו. ומאחר שהבית הוא בחזקת בדוק, אף עבד ואשה וקטן נאמנים להעיד שהוא בדוק.

הגמרא דוחה ראיה זו: וּמַאי [–מנין] שהם נאמנים רק משום שהבית בחזקת בדוק, דִּילְמָא [–שמא] הבית אין חזקתו בדוק, ואין כל אדם מוחזק כחבר לענין בדיקה, וְשָׁאנֵי הָכָא – ושונה דין בית זה שנפטר מבדיקה, מִשּׁוּם דְּקָאָמְרִי חָנֵי – שאנו סומכים על מה שאומרים הנשים והעבדים והקטנים שראו שבדקו בעל הבית, אבל לולי אמירתם אכן לא היה הבית מוחזק לבדוק. הגמרא מקשה על דחיה זו: אִטּוּ אֲמִירָה דְּחָנֵי מִידֵי מַשְׁמַע אִית בַּיהּ – וכי אמירתם של הקטנים יש בה ממשות, הלא ודאי אין לסמוך על עדותם. אלא בהכרח שהבית בחזקת בדוק אף ללא אמירתם, ומשום כך הוא נפטר מבדיקה. שוב דוחה הגמרא: אֶלָּא מַאי תאמר, דְּחֶזְקָתוֹ בָּדוּק, אם כן הָאי – מה שאמרה הברייתא 'הַכֹּל נֶאֱמָנִים', אינו מובן, הלא 'כָּל הַבָּתִּים בְּחֶזְקַת בְּדוּקִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר' מִיבָּעֵי לֵיהּ – היה לה לומר, שהרי לא על נאמנותם אנו סומכים, אלא על כך שהבית בחזקת בדוק, ולא היה לה לתלות את פטור הבית באמירתם של אלו.

לאחר שהסיקה הגמרא שאנו סומכים על אמירת הנשים והעבדים והקטנים, היא מבקשת להוכיח מדברי הברייתא שהבית אינו בחזקת בדוק. מקשה הגמרא: אֶלָּא מַאי – אלא מה מוכח מדברי הברייתא, שדווקא מִשּׁוּם אֲמִירָה דְּחָנֵי – של אלו נפטר הבית מבדיקה, ויש לדייק הָא לֹא אֲמָרִי חָנֵי – אבל אם לא יאמרו שנבדק הבית, לֹא יפטר, ואם כן תִּפְשׁוֹט מִינֵּיהּ – יש לך להוכיח מדין הברייתא, דְּאֵין חֶזְקָתוֹ של הבית כְּבָדוּק, ומה יש לנו להסתפק במשכיר את ביתו בי"ד, האם הבית בחזקת בדוק והשוכר פטור מבדיקה. מתרצת הגמרא: לֹא ראיה היא זו, אלא לְעוֹלָם אֵימָא לָךְ שֶׁחֶזְקָתוֹ של הבית כְּבָדוּק, וְהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן, דְּמוּחָזָק לָן דְּבעל הבית לֹא בָּדַק בליל ארבעה עשר, וכגון שראינוהו שהיה טרוד או שיצא לדרך מבעוד יום, וְקָאָמְרִי חָנֵי כָּרָקִינֵיהּ – ואמרו אלו אנחנו בדקנו את הבית. מָהוּ דְּתֵימָא – שמא תאמר שלֹא לְהֵימְנִינְהוּ [–יאמינו] רַבָּנַן לעדותם, קָא מַשְׁמַע לָן הברייתא, שִׁבְיָן דְּבְדִיקַת חָמֵץ מִדְּרַבָּנַן הוּא, דַּהרי מִדְּאוֹרַיְיתָא בְּבִיטּוּל החמץ כְּעָלְמָא סָגֵי לֵיהּ – מן התורה די בביטול החמץ, ואין צריך לבדוק אחריו ולבערו, הֵימְנוּהוּ [האמינום] רַבָּנַן בְּחִיּוּב דְּרַבָּנַן זה. שכן יש כח ביד חכמים להאמין על דין שאינו אלא מדבריהם אף למי שאינו נאמן מן התורה.

הגמרא מביאה ספק נוסף בדין המשכיר בית לחבירו קודם הפסח: אִיבַּעְיָא לְהוּ – הסתפקו בני הישיבה, הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵירוֹ כשהוא בְּחֶזְקַת בָּדוּק, וּמָצְאוּ השוכר שֶׁאֵינוֹ בָּדוּק, וטוען שאילו ידע שעליו לבודקו בעצמו לא היה שוכרו, מַהוּ דין שכירות זו. מִי הָוֵי [–האם היא] כְּמֻקַּח טָעוּת וביד השוכר לבטלה, אוֹ לֹא. פושטת הגמרא: תָּא שְׁמַע – בוא ושמע מה דְּאָמַר אַבַּיֵי בהכרעת שאלה זו. לֹא מִיבַּעְיָא בְּאַתְרָא דְּלֹא יָהֲבִי אַגְרָא וּבָדְקוּ – אין צורך לומר שבמקום שאין דרך לשלם שכר על הבדיקה אלא כל אחד בודק את ביתו בעצמו, אין זה מקח טעות, משום דְּנִיחָא לֵיהּ לְאִינִישׁ לְקַיּוֹמֵי מִצְוָה בְּגוּפֵיהּ – לרצון הוא לאדם לקיים מצוה בגופו, ואף אילו היה יודע מלכתחילה שהבית אינו בדוק לא היה נמנע מלשוכרו, ועל כן אין זה מקח טעות. אֶלָּא מֵאֲפִילּוּ בְּאַתְרָא דְּיָהֲבִי אַגְרָא וּבָדְקוּ – אפילו במקום שדרך בני אדם לשכור בממון אדם אחר כדי שיבדוק את ביתם, ויש לו לשוכר חסרון כיס מכך שהבית אינו בדוק, מכל מקום אין זה מקח טעות, משום דְּנִיחָא לֵיהּ לְאִינִישׁ לְקַיּוֹמֵי מִצְוָה בְּמָמוֹנֵיהּ – לרצון לו לאדם לקיים מצוה בממונו, ואף אילו היה יודע שיצטרך לשלם עבור הבדיקה לא היה נמנע מלשכור את הבית. ומה שעתה הוא רוצה לבטל את השכירות אין זה משום שהבית אינו בדוק, אלא מסיבה אחרת, וכגון שמצא בית אחר נאה הימנו.

הגמרא מבררת את המקור לזמן השבתת החמץ בחצות יום י"ד: תְּנַן הָתָם – שנינו שם במשנה להלן (יא:), רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אוֹכְלִין את החמץ כָּל חֲמֵשׁ שעות ראשונות של יום ארבעה עשר בניסן, וְשׂוֹרְפִין אותו בְּתְחִלַּת שֵׁשׁ – בתחילת השעה הששית. ולא ימתין עם ביעור החמץ עד תחלת השעה השביעית, לפי שבאותה שעה הוא אסור מן התורה, והקדימו חכמים את זמן האיסור משום שאדם טועה בשעה אחת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אוֹכְלִין אותו כָּל אַרְבַּע שעות, וְתוֹלִין אותו כָּל חֲמֵשׁ – במשך כל השעה החמישית אין אוכלים אותו ולא שורפים אותו, ועדיין הוא מותר בהנאה, כגון להאכילו לבהמה. שכן לענין איסור אכילה החמור יש לחשוש שיטעו בשתי שעות, ויבואו להחליף בין השעה החמישית לשעה השביעית. וְשׂוֹרְפִין אותו בְּתְחִלַּת שֵׁשׁ, שכן יש לחשוש לטעות בשעה אחת אף לענין איסור הנאה.

שואלת הגמרא: דְּכוּלֵּי עָלְמָא מִיהָא מודים שחָמֵשׁ מֵשֵׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעְלָה אָסוּר בשהיה, ואנו מצווים לבערו מן התורה, מָנָלָן – מנין לנו שגם בערב פסח נוהג איסור זה. משיבה הגמרא: אָמַר אַבַּיֵי, תָּרֵי קְרָאֵי כְּתִיבִי בחמץ. כְּתִיב (שמות יב יט) 'שִׁבְעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם', וּכְתִיב (שם יב טו) 'אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבָּתֵּיכֶם'. הָא בֵּיצַד, הרי לכאורה שני כתובים אלו סותרים זה את זה. שכן בכתוב הראשון נאמר שלא ימצא החמץ בבית אפילו שעה אחת מתוך שבעת ימי הפסח, ואם נבער את החמץ ביום הראשון של פסח כפשוטו של הכתוב השני, נמצא שעד שיכלה ביעורו אנו משהים אותו זמן מה בתוך הפסח. אלא בהכרח ש'ביום הראשון' בא לְרַבּוֹת את יום אַרְבָּעָה עָשָׂר לְבִיעוּר, ואינו היום הראשון של פסח, אלא היום הקודם לשבעת ימי הפסח.

מקשה הגמרא: וְאֵימָא – הלא יש לומר, ש'ביום הראשון' בא לְרַבּוֹת לֵילֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר לְבִיעוּר. משום דְּסָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמִינָא – שהיה עולה בדעתך לומר, 'שבעת יָמִים' כְּתִיב באיסור 'בל ימצא', ומשמע יָמִים אִין – שרק בימים נאסר החמץ בשהיה, אבל בְּלֵילוֹת לֹא נאסר. קָא מַשְׁמַע לָן – ומשמיענו 'ביום הראשון', שאֲפִילּוּ בלֵילוֹת נוהג חיוב השבתה, ומיד בכניסת היום הראשון צריך לבער את החמץ. מתרצת הגמרא, הָהוּא לֹא אִיצְטְרִיכָא לֵיהּ – לא צריך הכתוב להשמיענו דין זה,